

کاربرد خودآگاهی در اقتصاد و فعالیت اقتصادی

خودآگاهی¹

کریس میلر²، مدیر عامل انگلین واتر³ در بریتانیا، می گوید: "اگر واقعا" می خواهید یک رهبر شوید، قبل از هر چیز باید خودتان را بشناسید". دوهزار سال پیش مسیح نیز به پیروان خود نوید داد که: "اگر شما بدانید چه کسی هستید، همانند من خواهید شد". در شرایط کنونی ما در جامعه ای زندگی میکنیم که وسواس زیادی به خود داریم، خود را ستایش می کنیم، خود را به نمایش می گذاریم، خود را نزد دیگران تثبیت می کنیم و از صبح تا شب به دنبال تایید "خود" هستیم. ولی علیرغم درگیریمان با خودمان خودآگاهی بسیار ناچیزی داریم. نگاه ما به خود تنها جهت گرفتن تایید برای خودمان است. روزانه به دنبال نفی دیگرانیم تا خود را تایید کنیم. به دیگران انگ می زنیم تا خودمان تایید شود و با دیگران می جنگیم چون وجود دشمن وجود من را تایید می کند. به عبارت دیگر تاریخ را می توان بر اساس بلوآهایی که این خود و یا بهتر است نام آن را منیت بگذاریم دوباره نوشت.

بنابراین ما در فرهنگ خود وسواسی (توجه وسواس گونه نسبت به خود) ⁴ زندگی می کنیم، اما خودآگاهی بسیار ناچیزی داریم. در زندگی شخصی و سازمانی مان، ساختاری برای تفکر و تامل نداریم. وقت بسیار ناچیزی برای پرداختن به خود، نگرستن به درون خود صرف می کنیم. حتی سنتی جدید که به ما بنمایاند چرا باید به درون خود بنگریم، نداریم. تمرکز ما بر محیط بیرون است، بر حوادث و مشکلات دنیوی. پیامد نگرستن به بیرون این است که خود و هرآنچه که باید از خودآگاهی ⁵ مان حاصل شود را از دست می دهیم.

در بسیاری از نقاط مختلف مشرق زمین مردم، روز خود را با این مراقبه یا دعا آغاز می کنند:

کیست که کار می کند؟

کیست که می خواهد؟

کیست که می اندیشد؟

من کیستم؟

¹ Self-Awareness

² Chris Miller

³ Anglian Water

⁴ Self-Obsessed

⁵ Self-Knowledge

این سوالات مستقیماً ما را به عمیق ترین و معنوی ترین مرتبه خودآگاهی سوق می دهد. نوعی از آگاهی که در وهله اول آن "خودی ژرف و عمیق 6" داریم، اصالتی فردی که در لایه زیرین قرارداد و از طریق اعمال و افکار روزانه مان، عمل می کند. این سطح مقدماتی از خودآگاهی، ما را قادر می سازد تا از محدودیت هایی که منیت محض به ما تحمیل کرده، رها شویم. این سوالات ما را به مرکز آگاهی و رهایی هدایت می کند و به ما قدرت می دهد تا با انگیزه های والايمان، فعالیت کنیم.

نوعی از آگاهی که برای ما، یا سازمانی که ما جزئی از آن هستیم، دارای جایگاهی محوریست و ما نیازمند ارتباط با آن و عمل کردن از طریق آن هستیم. که بر طرح ها و اعمال ما، معنا می بخشد و صحنه می گذارد. دانستن اینکه قطب نمایی درونی داریم که می توانیم با حس جهت یابی اش هدایت شویم، امری نشاط آور است. یکی از معانی یکپارچگی، عمل کردن مطابق با جهت قطب نمای درونی مان است.

خودآگاهی در این سطح یعنی دانستن آنچه به آن باور داریم و ارزش می نهیم و آنچه عمیقاً ما را برمی انگیزاند. خودآگاهی یعنی دانستن آنچه برایش زندگی می کنیم و شاید آنچه که برایش خواهیم مرد.

از آنجایی که خودآگاهی عمیق، ما (و سازمان مان و اقتصادمان) را در ارتباط با ژرف ترین نقطه کانونی مان قرار می دهد، ما را قادر می سازد که خود را مستمرا خلق و بازخلق کنیم. خودآگاهی ما را در ارتباط با استعداد نامحدود قرار می دهد. به ما این توان را می دهد تا ندای عمق وجودمان را بشنویم، آوای آگاهی و مسئولیت. خودآگاهی حسی از تمرکز و درکی عمیق از صلح را به ما اعطاء می کند.

دانیل گولمن⁷ معتقد است که خودآگاهی سنگ بنای هوش هیجانی ست. اگر نسبت به احساس خود شناخت نداشته باشیم، هیجانات و احساسات، اعمال ما را تحت کنترل خود در می آورند. او هشدار می دهد " ناتوانی در شناخت احساسات واقعی مان، ما را تحت ترحم آن ها قرار می دهد". شناخت عمیق ترین ارزش ها و اهداف ما، پایه هوش معنوی است که به ما قدرت می دهد انگیزه هایمان را ارتقا داده، آن ها را کنترل کنیم. اینها ویژگی های داشتن خودآگاهی عمیق است و نقطه مقابل آن نداشتن خودآگاهی. در این حالت و بدون داشتن خودآگاهی عمیق، ما موجوداتی سطحی و در بند منیت، گرفتار هوی و هوس و هیجانات و اسیر پست ترین انگیزه هایمان هستیم. نسبت به زندگی درونی خود بی بصیرت و ناآگاه هستیم و به آسانی با فعالیت ها و اهداف زندگی روزمره، منحرف می شویم. کورکورانه راه را اشتباه می رویم و از خود پیامدهای ناخواسته برجا می گذاریم.

مطالب گفته شده در ارتباط با فرد است ولی همین مسایل در رابطه با سازمان و اقتصاد یک جامعه نیز مصداق دارد. بحث سازمان به مدیریت بر می گردد و بحث اقتصاد و سازماندهی آن به رشته اقتصاد برمی گردد که در مورد آن به طور مختصر گفتگو خواهیم کرد.

اقتصاد یک کشور همانند یک فرد به خودآگاهی نیاز دارد. این خود آگاهی در یک اقتصاد به سیستم یکپارچه و آگاهی دهنده تبدیل می شود. در این سیستم تمامی واحدهای اقتصادی اعم از واحدهای تولیدی و اجرایی و واحدهای ستادی به تولید کننده و مصرف کننده اطلاعات تبدیل می شوند. به طور غالب در کشور ما واحدهای تولید کننده اطلاعات اقتصادی عمدتاً "بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه" (که هم اکنون به معاونت رئیس جمهور تبدیل شده است) و وزارت بازرگانی و اقتصاد است. ولی اطلاعاتی که توسط این سازمانها و وزارتخانه ها تولید می شود بسیار کند، ناکامل و با تاخیر زمانی بسیار زیاد است.

⁶ deep self

⁷ Deniel Goleman

اطلاعات اقتصادی باید طوری باشد که هم دولت و هم عاملین اقتصادی در بخشهای دولتی و غیر دولتی بتوانند خود را با شرایط اقتصادی جدید منطبق نمایند. همان طور که اگر کسی خود را نشناسد به گمراهی می رود در یک اقتصاد هم چنین است. اگر در یک اقتصاد مبانی اساسی تولید و برتری های نسبی شناسایی نشود و اگر قانون مندیهای اقتصاد کشف نشود چگونه می توان یک اقتصاد را هدایت کرد. آیا تا کنون فکر کرده اید که یک فرد اگر از خود آگاهی نداشته باشد با چه محرک هایی حرکت می کند. طبیعی است که چنین آدمی بر اساس دانسته ها و اعتقادات و ایدئولوژی خود حرکت می کند و بنابراین دارای حرکتی از قبل تعیین شده و قابل پیش بینی است. همین مساله در مورد اقتصاد نیز صادق است. وقتی دستگاههای آمارگیری به طور مرتب اطلاعات موثق در اختیار جامعه و به خصوص دولت نگذارند ماخذ سیاستهای دولت انگاره های قبلی و ایدئولوژی می شود و چون اینها الزاما با شرایط جامعه سازگاری ندارد احتمال بسیار زیادی وجود دارد که تنش بالایی بین سیاست ها و اقتصاد کشور به وجود آید و همان طور که این تنشها در یک نفر موجب عدم تعادل روحی می شود، در اقتصاد نیز عدم تعادل ایجاد می شود و فشار آن بر مردم می آید.

این مساله آنقدر مهم است که در اقتصاد های خودآگاه، که بیشتر کشورهای با اقتصاد پیشرفته این طورند، نه تنها آمارهای بهنگام و درست منتشر می شود بلکه این آمارها و تاریخ انتشار آنها به یک تقویم و در آن تقویم به یک الزام سیاسی تبدیل شده است. در زیر تقویم اقتصادی یک ماه کانادا نشان داده شده است. همان طور که نشان داده شده است در هر روز آمارهای مشخصی با تاریخ انتشار مشخص که به ساعت هم مشخص شده است آمده است. این جامعه نمونه بسیار خوبی از آگاهی اقتصادی است و همین مساله موجب شده است که در اثر بحران اقتصادی در غرب کانادا کمترین لطمه را خورده است و هیچ موسسه مالی بزرگی در این کشور ورشکست نشده است.

وقتی یک کشور دارای اطلاعات و بینش در مورد توانایی های خود نداشته باشد چگونه می تواند به بالندگی برسد. طبیعی است که در این چهارچوب یکی از مهمترین رسالتهای یک دولت تجهیز سیستم آمارگیری دولت برای متغیرهای اقتصادی است. متاسفانه تاخیر در ارایه آمارهای اقتصادی آنقدر زیاد است که موقع انتشار تاریخ مصرف آنها تمام شده است. از آن گذشته این آمارها آنقدر کلی و نادقیق تهیه می شوند که باسختی می توان دست به بررسی و تحلیل آنها زد. بر همین اساس فعالان اقتصادی نیز به مهارت ماهی گرفتن از آب گل آلود عادت کرده اند و اتفاقا این آب را منبع مهمی از فرصت دانسته اند و دولت هم به این نتیجه رسیده است که شفافیت آماری بیشتر دولت را در مقام پاسخگویی قرار می دهد. در نهایت یک توافق عمومی بین فعالان اقتصادی و دولت برای عدم ارایه آمارهای اقتصادی به وجود می آید که تحلیل و بررسی جامعه اقتصادی را برای نخبگان اقتصادی بسیار ناسلم و ناکافی می کند. به همین دلیل ضرورت تهیه آمارها و شاخص های اقتصادی برای بالا بردن درجه آگاهی دولت و فعالین اقتصادی از ضروریات اقتصاد ایران است. با این تعبیر می توان درجه توسعه و پیشرفت اقتصاد یک کشور را در میزان، تناسب و بروزآوری آمارهای اقتصادی دانست. یک دولت با کمک این آمارها می تواند همانند فرد اقتصاد کشور را بشناسد و بداند که از چه مسیری می تواند مسیر پیشرفت را طی نماید. به طور خلاصه همان طور که یک انسان ناآگاه دائم در حال چرخش و عدم تعادل است و نوسانات زیادی در زندگی خود دارد، فقدان آمار و شاخص های اقتصادی نیز بدون تردید اقتصاد یک کشور را در شرایط عدم تعادل و رکود نسبی و نوسانات زیاد اقتصادی قرار می دهد.

Canada Data Release Calendar – September 2009

	1	2	3	4
				7:00 am Employment change (000s) Aug. 7:00 am Unemployment rate Aug. 10:00 am Purchasing managers index Aug.
7	8	9	10	11
Labour Day Holiday - markets closed	8:30 am Building permits Jul.	8:15 am Housing starts (000s) Aug.	9:00 am BoC rate announcement 9:30 am Trade balance (\$bn) Jul.	8:30 am New Housing Price Index Jul.
14	15	16	17	18
8:30 am Industrial capacity utilization rates 2009 Q2	8:30 am Car sales Jul. 8:30 am Labour productivity 2009 Q1 8:30 am CREAstats MLS sales: (Major markets) Aug.	8:30 am Manufacturing shipments Jul.	7:00 am Consumer price index Aug. 7:00 am CPI ex eight most volatile components Aug. 8:30 am Leading indicators Aug.	8:30 am Wholesale trade Jul.
21	22	23	24	25
8:30 am Intl CDN\$ securities transactions (\$bn) Jul.	8:30 am Retail sales Jul.			
28	29	30		
		8:30 am Industrial product price index Aug. 8:30 am Real GDP Basic prices Jul. 8:30 am Raw materials price index Aug.		